

АНАЛИЗА ПОСЛОВАЊА И ПРОЦЕСА ПЛАНИРАЊА У ПРЕДУЗЕЋУ „VAPOLI D.O.O.“**ANALYSIS OF BUSINESS OPERATIONS AND PLANNING PROCESSES IN THE COMPANY "VAPOLI D.O.O."**

Ема Ристовић, *Fakultet tehničkih nauka, Novi Sad*

Oblast – ИНДУСТРИЈСКО ИНЖЕЊЕРСТВО И МЕНАџМЕНТ

Kratak sadržaj – Рад истражује пословно планирање и финансијску анализу предузећа „Vapoli d.o.o.“ кроз примену рачно анализе за процену финансијске стабилности. На основу добијених резултата, дају се препоруке за унапређење процеса планирања и управљања.

Ključne reči: Финансијска анализа, пословно планирање, рачно анализа, ефективност пословања

Abstract – *The purpose of this paper is to analyze the business operations and planning processes in the company "Vapoli d.o.o." through financial ratio analysis. The goal is to identify the strengths and weaknesses of the company and offer specific recommendations for improving financial management and enhancing overall business efficiency.*

Keywords: *Financial analysis, business planning, ratio analysis, business efficiency*

1. ПОЈАМ ПОСЛОВНОГ ПЛАНИРАЊА

Пословно планирање подразумева систематски приступ дефинисању циљева и стратешких смерница које компанија мора следити да би постигла жељене резултате. Планирање се одвија на више нивоа – од стратешког, који се односи на дугорочне циљеве и развој предузећа, до оперативног, које се фокусира на конкретне активности и ресурсе који су неопходни за постизање краткорочних циљева.

У раду се посебно наглашава значај интеграције финансијског и пословног планирања. Финансијски планови укључују пројекције прихода, трошкова, добити и новчаних токова, док пословни планови обухватају шире аспекте као што су производња, маркетинг и управљање ресурсима.

НАПОМЕНА:

Овај рад произтекао је из мастер рада чији ментор је била др Андреа Иванишевић, ред.проф.

У предузећу „Vapoli d.o.o.“, процес планирања има значајан утицај на све аспекте пословања, а посебно на финансијско извештавање и одржавање ликвидности.

2. ФИНАНСИЈСКО ПЛАНИРАЊЕ

Финансијско планирање је процес претварања различитих пословних планова у финансијске показатеље који укључују набавку, производњу, продају и развој. Овај процес обухвата планирање биланса успеха, биланса стања, новчаних токова и дугорочних улагања, при чему се финансијска политика ставља у конкретне вредносне оквире. Финансијски планови могу бити краткорочни, средњорочни и дугорочни, и они су кључни за одржавање ликвидности и солвентности предузећа. Финансијско планирање је интегрисано са осталим функцијама предузећа како би се обезбедила реалност и ефикасност у спровођењу планираних активности.

3. ВАПОЛИ Д.О.О.

Компанија Ваполи д.о.о. се налази у западној Србији, у граду Ваљеву. Основана је 2011. године и представља модерну фабрику која поседује линије за аутоматску екструзију РР шупљих плоча, ПС пуних плоча, као и погон за производњу амбалаже од РР шупљих плоча.

4. ФИНАНСИЈСКО ИЗВЕШТАВАЊЕ

Финансијско извештавање, како је објашњено у раду, представља област рачуноводства која се бави припремом и презентацијом финансијских извештаја за екстерне кориснике, као што су инвеститори, повериоци и регулаторне агенције. Главни циљ финансијског извештавања је да обезбеди релевантне и поуздане информације о финансијском положају и пословној ефикасности предузећа. Основни извештаји укључују биланс стања и биланс успеха, који приказују имовину, обавезе и финансијске резултате током одређеног периода, чиме се омогућава доношење информисаних одлука о додели ресурса.

4.1. Биланс стања

Биланс стања је основни финансијски извештај који приказује имовину, обавезе и капитал предузећа на одређени датум. У раду је објашњено да биланс стања служи за процену финансијске стабилности предузећа, где се средства деле на краткорочна и дугорочна, док се обавезе разврставају према року доспећа. Циљ биланса стања је да покаже да ли предузеће може измирити своје обавезе и како ефикасно користи своје ресурсе. Важно је да постоји равнотежа између активе и пасиве, што указује на финансијску стабилност предузећа.

4.2. Биланс успеха

Биланс успеха је финансијски извештај који приказује остварени профит или губитак предузећа током одређеног периода. Он пружа увид у приходи и расходе, укључујући пословне, финансијске и остале приходи и расходе, који утичу на крајњи нето резултат. На основу биланса успеха, може се проценити способност предузећа да остварује добит кроз своје пословне активности и како се ове активности одражавају на стање капитала.

5. РАЦИО АНАЛИЗА

У овом делу ће бити приказани сви рацио показатељи који су израчунати током израде мастер рада, а тичу се четворогодишњих финансијских извештаја компаније Ваполи д.о.о..

Табела 1. *Рацио анализа предузећа Ваполи д.о.о.*

ПОКАЗАТЕЉ СТРУКТУРЕ КАПИТАЛА	2020.	2021.	2022.	2023.
Учешће сопственог капитала у укупном капиталу	26,28	30,31	46,73	46,48
ПОКАЗАТЕЉ ФИНАНСИЈСКЕ СТРУКТУРЕ	2020.	2021.	2022.	2023.
Рацио покрића сталне имовине	0,47	0,52	0,88	0,93
Коефицијент обрта укупних обртних средстава	1,41	1,65	2,22	1,83
Број дана везивања укупне обртне имовине	259	222	164	199
Стопа добити из редовног пословања	2,79%	5,04%	2,84%	6,12%
Стопа нето добити	1,38%	4,34%	8,47%	6,5%
ПОКАЗАТЕЉИ СТРУКТУРЕ ИМОВИНЕ	2020.	2021.	2022.	2023.
Однос имобилизованости	1,27	1,41	1,12	0,99
ПОКАЗАТЕЉ ЛИКВИДНОСТИ	2020.	2021.	2022.	2023.
Рацио опште ликвидности	0,61	0,62	0,94	0,99
Рацио редуковане ликвидности	0,24	0,21	0,58	0,48
Рацио новчане ликвидности	0,13	0,02	0,1	0,12
ПОКАЗАТЕЉ ПРОФИТАБИЛНОСТИ	2020.	2021.	2022.	2023.
Стопа приноса на пословна средства	3175	6099	1887	9024
Стопа приноса на укупна пословна средства	0,86%	2,99%	8,87%	5,99%
Стопа приноса на сопствени капитал	3,26%	9,85%	18,98%	12,71%

5.1. Резултати анализе

На основу анализе показатеља добијених у периоду од 2020. до 2023. године, утврђене су следеће кључне тачке:

1.Ликвидност – Компанија је успела да одржи задовољавајући ниво ликвидности током већег дела анализираних периода, али су примећене флукуације у готовинским токовима. Показатељи ликвидности су указали на тренутке када је компанија била изложена већем ризику од неплаћања краткорочних обавеза. Ово сугерише потребу за бољим управљањем готовином и новчаним токовима у будућности.

2.Ефикасност управљања активом – Анализа је показала да је компанија углавном успешно управљала својом обртном имовином, што се огледа у позитивним вредностима рацио обрта залиха и потраживања. Међутим, идентификовани су одређени проблеми у процесу наплате дугова од клијената, што је могло довести до проблема са ликвидношћу.

3.Профитабилност – Компанија је остварила константно позитиван нето добитак током анализираних периода, али су осцилације у неким годинама указивале на нестабилност у оперативном пословању. Ове осцилације су резултат различитих фактора, укључујући повећане трошкове производње и промене у тржишним условима.

4.Солвентност – Компанија је одржавала задовољавајући ниво солвентности, али је уочено да постоји значајна зависност од дугорочних обавеза у финансирању својих инвестиција. Иако је тренд раста удела сопственог капитала позитиван, компанија би могла додатно побољшати своју финансијску структуру смањењем зависности од дугова и повећањем сопственог капитала.

6. ИСТРАЖИВАЊЕ

Истраживање је спроведено у предузећу "Ваполи д.о.о." и анализирано је како запослени перципирају процес планирања и колико се придржавају планираних активности у свакодневном раду. Циљ истраживања је био да се идентификују изазови у функцији планирања и испитају ставови запослених. Истраживање је обухватило формулисање хипотеза, као и коришћење упитника састављеног од пет целина које се односе на специфичне аспекте планирања.

У оквиру истраживања, формулисане су следеће хипотезе:

Ошта хипотеза: „Систем планирања представља темељ пословања предузећа.“

ПХ1: „Усвојени пословни план има значајан утицај на свакодневно пословање предузећа.“

ПХ2: „Запослени у предузећу показују отпор према имплементацији система планирања.“

6.1. Резултати истраживања

На основу идентификованог проблема и циљева истраживања, спроведена је детаљна анализа тренутног стања у предузећу „Ваполи д.о.о.“ са циљем да се провери општа хипотеза која гласи: „Систем планирања представља темељ пословања предузећа“. Истраживање је обухватило анализу појединачних питања која су била усмерена на оцену различитих аспеката процеса планирања у предузећу. Први део анализе фокусиран је на утицај усвојеног плана пословања на свакодневне активности предузећа. Резултати су показали да већина запослених сматра да план пословања има делимичан, али значајан утицај на њихов свакодневни рад, и да постоји свест о важности планирања, мада се истиче да се план посматра као формални документ.

Да би се проверила прва појединачна хипотеза, истражени су ставови запослених о значају плана пословања, где је закључено да постоји потреба за бољом применом и перцепцијом плана као практичног алата, а не само формалног документа. Контрола извршења планова је такође идентификована као један од изазова, с обзиром да већина запослених сматра да се овај процес недовољно спроводи.

Друга појединачна хипотеза била је усмерена на испитивање отпора запослених према систему планирања. Анализа је показала да одређен број запослених исказује делимичан отпор према планским активностима, што се може приписати недовољној укључености у процес креирања планова и недостатку комуникације између менаџмента и запослених. Овај отпор је најизраженији када је реч о изменама плана током године, где већина испитаника наводи да постоји одређен ниво отпора према променама.

Закључак истраживања је да усвојени план пословања има значајан утицај на свакодневне активности предузећа, али да постоји потреба за побољшањем у смислу спровођења и контроле планских активности. Такође, идентификовани су изазови у виду отпора запослених, што указује на потребу за јачањем комуникације и већом укљученошћу запослених у процес планирања. На основу анализе, општа хипотеза да систем планирања представља темељ пословања предузећа је потврђена.

7. ЗАКЉУЧАК

У савременом пословању, правовремене и тачне информације су кључне за доношење пословних одлука, а финансијски извештаји играју важну улогу у том процесу. Анализа пословања предузећа „Ваполи д.о.о.“ у периоду од 2020. до 2023. године показује да је предузеће имало изазове у ликвидности и измирењу краткорочних обавеза, што указује на потребу за бољим управљањем финансијама. Планирање је постало редовна пракса у предузећу, али се истиче да плановима није посвећено довољно пажње и да недостају формализоване процедуре. Постоји простор за унапређење у флексибилности и ефикасности спровођења планова. Такође, истраживање указује на

присутан отпор запослених према процесу планирања, што захтева додатне напоре у интеграцији и ангажовању тима.

8. ЛИТЕРАТУРА

- [1] Ivanišević A., Marić B.: *Ekonomika preduzeća*. Fakultet tehničkih nauka. Novi Sad 2016
- [2] *Analiza finansijskih izveštaja/* Sanja Vlahovic Begović, Stevan Tomašević – Novi Sad: *Visoka poslovna škola strukovnih studija*. Novi Sad 2014
- [3] <https://apr.gov.rs>
- [4] <https://www.vapoli.rs/>

Кратка биографија:

Ема Ристовић рођена је у Ваљеву 1998. год. Мастер рад на Факултету техничких наука из области Индустријско инжењерство и менаџмент – Анализа пословања и процеса планирања у предузећу „Ваполи д.о.о.“ је 2024. године.

контакт:
emaristovic1@gmail.com